

OTEVŘENO
V. OTEVŘENÁ NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA PANTOMIMY A POHYBOVÉHO
DIVADLA
MĚSTSKÉ DIVADLO KOLÍN, 19. -21.5. 2000

Pracovní hodnocení

Pořadatelé: Evropské centrum pantomimy neslyšících (dále ECPN)
IPOS-ARTAMA
Městské divadlo Kolín

Finanční podpora: MK ČR
MěÚ Kolín

Generální sponzor: Československá obchodní banka a.s. - sponzor vybraných projektů UNESCO

Záštita: Česká komise UNESCO

I. Poslání

Přehlídka Otevřeno probíhá již 5. rokem jako integrovaná akce pro zdravotně postižené, běžnou populaci, děti i dospělé. Navazuje na tradici někdejších národních přehlídek v Litvínově. Jejím hlavním posláním je umožnit kontakt mezi soubory i jednotlivci, přispět k integraci oboru. Je významnou motivací pro činnost souborů i jednotlivců. Prezentací výsledků tvůrčí práce, vzájemnou inspirací i uvedením zajímavých hostujících umělců z profesionální oblasti přispívá k růstu umělecké kvality pantomimy i pohybového divadla.

II. Organizační zajištění

ECPN a IPOS-ARTAMA společně zpracovaly projekt, získaly záštitu UNESCO a hlavního sponzora. V průběhu příprav konzultovaly všechny organizační aspekty akce s Kolínským divadlem. Pořadatelé se průběžně scházeli na organizačních schůzkách, kde byly rozdělovány a řešeny dílčí úkoly. Společně vypracované propozice s přihláškou zveřejnila ARTAMA v bulletinu d'ARTAMAN i v internetových stránkách, a rozeslala některým subjektům z řad slyšících, ECPN zajistilo účast neslyšících. Byl vypracován rámcový program, navržen lektorský sbor, konferenciéři a výtvarník. Bylo vybráno inspirativní představení ("Vašiček" sdružení IGDYŽ), představení pro děti ("Brouhádky" První divadelní Praha). Společně byl vybrán i host na galakonzert. (B. Polívka)

V minulých ročnících přes usilovné snahy pořadatelů se nepodařilo uskutečnit předvýběr a přehlídky se zúčastnili všichni přihlášení. Tím se stalo, že přehlídky byly časově velmi náročné, bylo málo času na jevištní zkoušky a též požadavky na lektorský sbor byly neúnosné. Přitom některá vystoupení byla nehotová nebo natolik nekvalitní, že by předvýběrem neprošla. Letos poprvé se podařilo předvýběr uskutečnit. Konal se dvojím způsobem. Buď přihlášení uvedli několik termínů pro předváděčku, nebo zaslali videozáznam. Pořadatelé na společné schůzce vyřadili nekvalitní vystoupení a snížili tak počet souborů. Přehlídka nejen že získala na kvalitě, ale bylo i dost času na zkoušky, a celý průběh se sklidil.

Většina organizační práce včetně styku s přihlášenými soubory, zajištění ubytování a stravování a zajištění tisku propagačních materiálů atd. spočívala na ECPN.

K letošní přehlídce kromě plakátů a propagačních pohlednic byla vydána programová brožura obsahující informace o všech účinkujících souborech a jejich programu, informace o organizátorech, sponzorech a lektorském sboru. Výtvarníkem byl již tradičně Rostislav Pospíšil, vypracoval návrh plakátu, propagačních pohlednic, obálky brožury a pamětních listů.

III. Průběh

Z přihlášených 18ti souborů s 28 představeními bylo vybráno celkem 14 souborů s 22 choreografiemi. Přehlídka začínala v pátek dopoledne příjezdem účastníků. Prezence byla v Městském divadle. Účastníci obdrželi stravenky, harmonogram zkoušek, údaje o ubytování a všechny další potřebné informace.

Od 14.00 do 17.00 hod. probíhaly zkoušky. V 17.00 hod. začala 1. přehlídková část na Malé scéně, představením VDN "Abeceda". Od 18.00 hodin pokračovala přehlídka na velké scéně, kde vystupovaly dětské soubory. Průběh konferoval pan L. Votroubek. Vše bylo tlumočeno do znakové řeči.

Přehlídku sledoval lektorský sbor v tomto složení:

Vladimír Hulec - divadelní kritik a publicista

Antonín Zralý - herec a režisér skupiny NEPANTO Praha

David Dvořák - vedoucí sdružení IGDYŽ

Doc. Zoja Míkotová - režisérka a choreografka JAMU Brno

dr. Petr Šmolík - JAMU Brno

Jan V. Kratochvíl

Po ukončení první části přehlídky se konal rozborový seminář. V 20.00 hod. začínalo na Malé scéně inspirativní představení "Vašíček" v provedení skupiny IGDYŽ Kolín.

V sobotu od 8.00 - 12.30 hod. probíhaly na Malé i Velké scéně zkoušky dalších souborů. Ve 13.00 hod. začínala na velkém jevišti 2. přehlídková část, kterou zahájil pan J. Zemánek. V 16.30 hod. pokračovala přehlídka na Malé scéně. Ihned po jejím ukončení vybral lektorský sbor 5 nejvhodnějších choreografií z obou přehlídkových dnů pro 1. část večerního galapředstavení.

V 19.00 hodin začínalo slavnostní galapředstavení, které konferoval Jan V. Kratochvíl. Na úvod pronesl několik slov dr. Beneš za UNESCO.

V první části vystoupily tyto skupiny:

Dětský soubor Žirafy - "Divoké labutě"

Nepanto - "Vuřty"

Pantomima S.I. - "Sny"

VDN - "Bříza"

V druhé části vystupoval Bolek Polívka s inscenací "Trosečník".

Lektorský sbor dále navrhl některá vystoupení k účasti na dalších akcích.

1. Jiráskův Hronov - Pantomima S.I. - "Sny"

VDN - "Abeceda"

2. Mezinárodní festival pantomimy Brno

VDN - "Bříza"

Pantomima S.I. - "Sny"

Nepanto "Vuřty"

VDN JAMU "Maxův sen"

VDN "Abeceda"

3. Kašparův memoriál - VDN "Abeceda"

Pantomima S.I. - "Sny"

V neděli od 10.00 hod. se na Malé scéně uskutečnila 2. část rozborového semináře se závěrečnou diskusí a zároveň se konalo v divadle představení pro děti "Brouhádka" První divadelní HAMU

Představení pro děti i galapředstavení bylo dobře navštíveno, odpolední přehlídkové části sledovali především účastníci přehlídky.

IV. Odborné hodnocení

viz příloha - lektorský sbor o jednotlivých vystoupeních

V. Závěry, připomínky

Díky předvýběru se podařilo zvýšit úroveň přehlídky a zklidnit její průběh. Velmi se osvědčilo širší využití Malé scény. Na žádost loňských účastníků nabízeli pořadatelé možnost zkoušek i ve čtvrtek. Tato nabídka však nebyla využita.

V letošním roce se zúčastnili přehlídky Otevřeno převážně skupiny neslyšících. Slyšící byli zastoupeni poměrně málo a jejich vystoupení byla přinejlepším průměrná. Důvodem byl i posunutý termín přehlídky z dubna na květen. V této době probíhají již tradičně i jiné akce, které odčerpaly kvalitní soubory slyšících. Pro příští rok je nutné zachovat dubnový termín.

Zpracovala I. Švarcová

Příloha: odborné hodnocení zpracované lektorským sborem

Příloha

Odborné hodnocení rady lektorského sboru

PÁTEK

Vlastní divadlo neslyšících Brno - Abeceda

Čtyři mimové seznamují hravou klaunskou formou diváky se znakovou abecedou neslyšících. Inscenace je výborně rytmicky, pohybově i výtvarně vystavěna. Byla původně určena pro neslyšící děti, ale vnímají ji i slyšící děti i dospělí. Děti reagovaly na každou situaci a hrály s sebou, vběhly i na scénu, pružně improvizovaly a dospělí diváci měli tak vlastně dvě scény - hrající mimy a reagující děti.

Inscenace byla doporučena na Hronov, Kašparův memoriál a Mezinárodní festival.

Pantomimický kroužek ZŠ Ječná, Praha

Předvedl čtyři vystoupení, šlo vesměs o práci dětí. Nejzdařilejší byla scénka "Zvířata ve škole", kde zejména chlapec hrající učitele ukázal značnou dávku přirozeného herectví. Scénka byla vybrána pro galakonzert. Scénka "Doktor a zvířata" utrpěla tím, že jedna z hlavních postav byla záskok, tak docházelo k nepřesnostem a scénka ztrácela na srozumitelnosti.

Pantomimický kroužek ZŠ v Holečkově ul. Praha

"Jak se Křemílkovi a Vochoomůrkovi rozbily hodiny" je 8 minutová scénka. Námět si děti vybraly z knihy a samy si scénku vymýšlely. Lektorský sbor ocenil, že děti jsou vedeny k samostatné tvůrčí činnosti, a lze tak omluvit malou srozumitelnost. Doporučuje upřesnit scénář a použít větší hodiny. (Byly tak malé, že je divák téměř nevnímal).

Žirafy Brno

"Divoké labutě" - osmiminutová pohádka. Děti používaly taneční prvky a dobře ovládaly prostor. Scénka byla doporučena na galakonzert.

SOBOTA

Divadlo studio V - Brno

"Xaverov" - autorka se snažila vytvořit něco veselého a použila již mnohokrát zpracovaný motiv - (slepice). Přesto se jí podařilo přinést něco nového. Lektorský sbor ocenil pěkné propojení zvuku a pohybu, výtvarnou stránku, ovládnutou techniku pohybu.

"Růže" - autorka s dolní polovinou těla skrytou, jen krásnou prací rukou předvedla jak růže raší, rozkvétá a uvažá. Porota doporučuje použít jiný kryt pro spodní část těla - prosvítalo to a trochu to vadilo.

NEPANTO Praha

Předvedlo 3 vystoupení. "Golfistka" - interpretka se pokusila o klasické pantomimické číslo již mnohokrát zpracované. Téma však bylo málo využitě, chce to víc gagů, chyběl začátek a konec. Scénka působí jako nedodělaná. Chce to dotáhnout.

"Svobodné volby" - satira, která se vyjadřuje k současnému společenskému životu. Interpreti potěšili tím, že si ze své vady umí dělat legraci. Porota doporučuje vyčistit jednotlivé situace a vyhranit typy. V tvorbě neslyšících je to obrovský krok kupředu.

"Vuřty" - bylo to nejlepší ze všech tří vystoupení, hravé spontánní a tvořivé. Dva mimové si pomocí pletence vuřtů vyznávají lásku. Je až neuvěřitelné, co z vuřtů dokázali vytvořit - kytice, srdce, housle, miminko atd. Interpreti dokázali využít i svých trochu korpulentnějších postav. "Vuřty" byly doporučeny na galakonzert a Mezinárodní festival pantomimy.

Alternativa Híši- Šuplík Praha

"Nápady diváka dokumentárních pořadů" - šlo o čistou improvizaci. Těsně před přehlídkou jeden z interpretů onemocněl. Zbylí se přiznali, že si jednotlivé situace vytvářeli během cesty vlakem. Představení tedy nutně neslo všechny znaky hledání. Bylo by možná vhodné na volné setkání, ale ne na přehlídku.

Miloš Samek

"Aluminiové divadlo" - představení bylo vystavěno na výtvarné stránce a práci se světly, funkce interpreta byla minimální. V kolínské přehlídce však nasvícení nevyšlo, takže se projevila nepropracovaná pohybová stránka interpreta (pokud byl vůbec vidět). Představení tedy ztratilo vůbec smysl. Porota doporučuje propracovat podíl práce interpreta, aby se podobná situace nemohla opakovat. Po výtvarné stránce doporučuje pomačkat alobal.

Rianne Kooiman (Holand'anka žijící v Praze)

"Anička" - V sólovém představení se autorka a interpretka zamýšlí nad životem staré ženy. Představení bylo zpracováno formou jakési drsné, nekultivované výtvarně pohybové performance. Herečka šokovala včetně stříkání mléka na zem, rozpatlávání mouky a vajec. Herečka hrála sebe, sebe jako dítě, svou matku, babičku. Využívala židle k personifikaci. Představení uchvátilo silou prožitku, mělo záměr a cíl. Porota doporučuje pracovat nejen s detailem a záměrem, ale propracovat i pohyb. Příklad: když hrála starou ženu, měla sice třas v rukou, ale chodila jako mladá holka. Záměr byl velmi silný, ale ke konci představení trochu padá dolů.

Pantomima S.I.

"Sny" - lze označit za nejlepší představení celé přehlídky. Režiséru J. Zemánkovi se podařilo jednoduchými prostředky - téměř bez rekvizit - jen pomocí promyšleného svícení s hudbou a samozřejmě výbornými hereckými výkony dosáhnout vynikajícího výsledku. Ve snové atmosféře se rozvíjí nespočet situací i nálad, pocitů, snů a tužeb. Inscenace je stále živá, soubor na ní neustále pracuje a doplňuje. Inscenace doporučena na Hronov, Kašparův memoriál a Mezinárodní festival.

"Roztleskávačky" - v provedení téhož souboru. Je to jedna z mála humorných scének přehlídky. Jde o grotesku - anekdotu - nechybí švih, vtip a je opět bezvadně provedena.

VDN JAMU Brno

"Maxův sen" - je velmi šťastně postavené představení. Je autorským dílem všech studentů. Byl inspirován dětskou knihou M. Sendaka "Tam, kde žijí divočiny". Využívá prvky stínového i pohybového divadla, práci s rekvizitou a maskou. Studenti předvedli komplexní divadelní práci, která dokazuje kvalitu školy. Potřebuje však místy trochu dočistit. Maxův sen byl doporučen na Mezinárodní festival pantomimy.

VDN Brno

"Bříza" - je etuda pro dva neslyšící herce, kteří propojují poetickým způsobem jevištní pohyb, znakový jazyk a výtvarnou stránku. Jde vlastně o divadelní báseň, která vypráví příběh stromu od zrození přes dětství, boje o přežití až po dospělost. Celek působí velmi emotivně a byl srozumitelný pro slyšící i neslyšící. Doporučen do galaprogramu a na Mezinárodní festival pantomimy.

Pohybové studio Moliér Praha

Předvedlo ukázky z připravované taneční inscenace LILOFEE. Taneční čísla byla dobře nasvícena, byly zajímavé kostýmy, ale interpreti působili příliš akademicky. Taneční technika nevyrovnaná a provedení místy nepřesné. Převládá názor, že tento typ se na přehlídku nehodil. Taneční čísla vytržená z celé inscenace nedávala smysl.

Genest - uvedl 4 etudy

"Lavička" - etuda čerpajících z klasických pantomimických výstupů byla průměrně zvládnutá. Občas herci bezdůvodně opustili scénu a bezdůvodně se zase vrátili. Celkově působila etuda jako začátečnická práce. Totéž lze říci i o "Ptáčcích".

"Život a smrt" - naproti tomu zaujala hlubokou myšlenkou - před smrtí neutečeš. Porota ocenila kontrast mezi utíkajícím člověkem a smrtí, která se pohybuje velmi pomalu a přesto se člověku neúprosně blíží. Smrt netradičně představovala mladá dívka se stříbrnou kosou. Celek byl nesmírně emotivní. Ale vytýkalo se též pár neobratností - je nutno zlepšit práci s prostorem (klíčové scény se odehrávaly hluboko vzadu), člověk utíkající před smrtí použil běh z komických výstupů. Bylo by dobře zkrátit začátek, který na rozdíl od výborného závěru byl příliš rozvleklý.

"Popelnice" se rovněž pokoušela o metafyzičtější přesah. Vystoupení bylo ve svém obsahu a poslání silné a působivé, avšak až příliš technicky nepropracované a nedotažené jak po pohybové tak i výtvarné a hudební stránce.

Soubor z Popela - Řevnice

"Kniha nejlepší přítel" - nápad byl výborný, šlo o pantomimické ztvárnění průvodce světovou dobrodružnou literaturou. Zloděj-čtenář se v cizí knihovně začte, až je do jedné knihy vtažen a už z ní neuteče. Protagonisté však neuměli nápad využít a nestačili na jeho zpracování ani pohybově. Autoři by měli na tomto představení i na sobě dále pracovat.

Podle názorů poroty shrnula Iva Švarcová
červen 2000